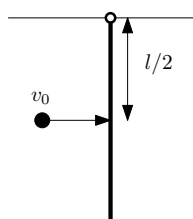

2. kolokvij iz fizike 1 za kemijsko inženirstvo, 12.1.2010

Čas reševanja je 90 minut.

1. Deček z maso 40 kg stoji na obodu vrtiljaka v obliki diska z maso 100 kg in polmerom 2 m. Nato začne hoditi po obodu vrtiljaka s hitrostjo 4 km/h glede na vrtiljak. S kakšno kotno hitrostjo se vrtiljak vrte? Nato se deček ustavi. Kakšna je sedaj kotna hitrost vrtiljaka?

2. V palico dolžine $l = 1$ m in mase $M = 2$ kg prileti snežna kepa mase $m = 0.5$ kg in se "zlepi" s palico. Palico zadane na polovici njene dolžine. S kolikšno krožno frekvenco ω_0 zaniha sistem? S kolikšno kotno hitrostjo se sistem giblje neposredno po trku, če je hitrost kepe $v_0 = 10$ m/s?

3. Butan volumna 10 l pod tlakom 1 bar najprej pri konstantnem volumnu ohladimo, dokler se mu tlak ne zmanjša na četrtnino prvotnega, nato ga pri konstantnem tlaku grejemo, in nato pri konstantni temperaturi stisnemo v prvotno stanje. Nariši $p - V$ diagram za opisano spremembo in na njem označi točko, kjer ima plin največji volumen. Kolikšna sta volumen in tlak v tej točki?

Enačbe

$$\begin{aligned} \Gamma &= J\omega && \text{(vrtilna količina)} \\ J_{\text{disk}} &= \frac{1}{2}mr^2 && \text{(vztrajnostni moment diska)} \\ J_{\text{palica}} &= \frac{1}{3}ml^2 && \text{(vztrajnostni moment palice)} \\ J\ddot{\varphi} &= M && \text{(2. Newtonov zakon za rotacijo)} \\ \ddot{\varphi} + \omega_0^2\varphi &= 0 && \text{(nihajna enačba)} \\ pV/T &= \text{konst} && \text{(plinska enačba za idealen plin)} \\ F_g &= \frac{m_1m_2}{r^2}\kappa && \text{(gravitacijski zakon)} \end{aligned}$$

Teoretični del

1. Lega nekega nihala ob času t je dana s spodnjim izrazom

$$x = x_0 \cos(\omega_0 t).$$

Kakšna sta hitrost ($\dot{x}$) in pospešek ($\ddot{x}$) ob času t ?

2. Izpelji kako se gravitacijski pospešek g izraža z maso in radijem Zemlje ter gravitacijsko konstanto κ .

3. Zapiši formulo linearnega temperaturnega raztezka v eni dimenziji.